ELŐLAP

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének

7. számú

JEGYZŐKÖNYVE

Készült: 2025. március 24-én megtartott rendkívüli képviselő-testületi ülésről.

Ülés helye: Községháza Berkenye

Jelen vannak: German József polgármester
Székely András Sándor alpolgármester
Árpásné Schlenk Judit képviselő
Benedek-Kucsera Réka képviselő
Lieszkovszki Norbert képviselő
Ciuleacné Drajkó Adrienn jegyző
Agárdi-Schlenk Brigitta jegyzőkönyvvezető
Nerpel Árpádné nemzetiségi képviselő

Napirendek:

1./ Avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokról szóló rendelet-tervezet társadalmi egyeztetésének megtárgyalása, döntéshozatal
Előadó: German József polgármester

2./ Iskola újraindításával kapcsolatos döntések meghozatala
Előadó: German József polgármester

3./ MÁV épülettel és területekkel kapcsolatos ügyek megtárgyalása
Előadó: German József polgármester

4./ Egyebek
Előadó: German József polgármester

Hozott határozat: 24/2025.(III.24.) -27/2025.(III.24.)

Hozott rendelet: 2/2025.(III.25.) önkormányzati rendelet az avar és a kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokról

Zárt ülés nem volt.

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének

7. számú

JEGYZŐKÖNYVE

Készült: 2025. március 24-én megtartott rendkívüli képviselő-testületi ülésről.

Ülés helye: Községháza Berkenye

Jelen vannak: German József polgármester
Székely András Sándor alpolgármester
Árpásné Schlenk Judit képviselő
Benedek-Kucsera Réka képviselő
Lieszkovszki Norbert képviselő
Ciuleacné Drajkó Adrienn jegyző
Agárdi-Schlenk Brigitta jegyzőkönyvvezető
Nerpel Árpádné nemzetiségi képviselő

German József polgármester köszöntötte a megjelenteket, megállapítja, hogy az ülés határozatképes, azt 16 óra 16 perckor megnyitja.
Javasolta a meghívóban szereplő napirendi pontok megtárgyalását.

A napirendi pontok megtárgyalásával a testület egyhangúan (5 igen, 0 ellenszavazattal, 0 tartózkodással) egyetértett.

1./ Avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokról szóló rendelet-tervezet társadalmi egyeztetésének megtárgyalása, döntéshozatal
Előadó: German József polgármester
Írásbeli előterjesztés csatolva

A napirend keretében German József polgármester ismertette, hogy a 21/2025.(III.10.) számú képviselő-testületi határozat értelmében jegyzőasszony elkészítette az avar és a kerti hulladék égetésre vonatkozó szabályokról szóló rendelet-tervezetet. A tervezet és a társadalmi egyeztetésről szóló tájékoztatás Berkenye község hivatalos honlapján és a település hirdetőtábláin kihirdetésre került. A társadalmi egyeztetés során a lakosság március 12-től március 17-ig megküldhette a rendelet-tervezettel kapcsolatos véleményét. Összesen 50 berkenyei és 2 nem berkenye lakos véleménye érkezett be. A vélemények közül 30 fő támogatta a tervezetet és kérte a rendelet hatályba léptetését, 22 fő ellenezte a tervezetet és kérte a rendelet elvetését.
A polgármester elmondta azt is, hogy a tervezetet véleményezésre megküldésre került a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztályának, továbbá tájékoztatás céljából a szomszédos települések önkormányzatainak.

German József polgármester:
Mindenkit megkérek majd, hogy mondja el a véleményét és ezt követően fogunk szavazni. Azt hiszem, hogy mindenki jó alaposan végig gondolhatta, volt rá idő, bizonyos indulatokat is gerjesztett a dolog.
Jegyzőasszony, esetleg van kiegészíteni valód?

Ciuleacné Drajkó Adrienn jegyző:
Köszönöm, igen kiegészíteném. Tehát ahogy polgármester úr elmondta, a rendelet-tervezetet társadalmi egyeztetésre tettük közzé. A tervezetet a testület álláspontja alapján készítettem el, melyben azt a két időpontot jelöltem meg, amely a korábbi testületi ülésen elhangzott. A rendelet-tervezetben feltüntettem, hogy zöld hulladék égetésére kizárólag kivételes esetben van lehetőség, illetve feltüntettem azt is, hogy milyen egyéb módon lehet a zöldhulladékot újrahasznosítani vagy elszállíttatni.
A lakosság véleményezte a tervezetet. A mai napon érkezett meg a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztályának a véleménye a rendelet-tervezettel kapcsolatban. A kormányhivatal illetékes osztályának észrevétele volt, hogy a jellege miatt nem komposztálható bekezdés törlésre kerüljön a tervezetből és csak abban az esetben lehessen a rendelet-tervezet szerint nyílt téri égetést alkalmazni, hogyha biológiai kártevők miatt nem lehet komposztálni. Véleményükben azt kérték még, hogy a komposztálás előnyeit tájékoztató jelleggel a lakosságnak tegyük közzé, hogy ha elfogadásra kerül a rendelet, akkor is elsődlegesen a komposztálást, illetve az elszállítást alkalmazzák. Összességében a kormányhivatal nem emelt kifogást és kérte a javaslatok önkormányzati rendeletbe történő átemelését.
A szomszédos településeknek tájékoztatásul megküldtük a rendelet-tervezetet.

German József polgármester:
Még annyival egészíteném ki, hogy nem teljeskörűen, de megnéztünk néhány környékbeli települést. Nógrádon és Diósjenőn nem lehet, Szendehelyen, Nőtincsen lehet, kicsit távolabbi településeken is nagyrészt engedélyezett.
Az elmúlt ülésen is elhangzott, hogy kettő napról van szó és egyfajta kísérleti jelleggel próbálnánk meg. Amennyiben a szabályoknak megfelelően csinálják a lakosok, akkor majd mérlegeljük az őszi két napot, amennyiben nem, akkor lehet hogy nem is fogjuk mérlegelni, hanem elvetjük a dolgot.
A MOHU-t is megkerestük, hogy lenne-e lehetőség a zöldhulladék-lerakó újra nyitására, elvinnék-e a hulladékot, ha igen milyen feltételekkel, az ülés kezdetéig nem érkezett meg a válasz.
Darálásra és elszállításra továbbra is van lehetőség az önkormányzat kapacitásának függvényében, eddig minden kérésnek eleget tudtunk tenni tehát ezek a lehetőségek továbbra is fennállnak.

Ciuleacné Drajkó Adrienn jegyző:
Még egy érdekes adatot szeretnék ismertetni, a Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletek nyilvántartása alapján Nógrád megyében 132 település található, és összesen 84 településen engedélyezték rendeleti formában az avar és kerti hulladék égetését.

German József polgármester:
Köszönöm szépen, tehát ez azt jelenti, hogy közel a települések kétharmadában engedélyezett ezen a környéken, gyakorlatilag a mi közvetlen lakókörnyezetünkben.
Kezdjük akkor. Judit?

Árpásné Schlenk Judit képviselő:
Nekem Andráshoz lenne kérdésem. Küldted előterjesztésként a két anyagot. Az egyikben szerepel, hogy a rendeletekkel kapcsolatban előzetes vizsgálatokat kell folytatni. Te azt írtad, hogy nem megfelelően vagy nem került erre sor. Milyen szakembert fogadnál el, aki ebben véleményt nyilvánítana? A Te véleményed az volt, hogy nem megfelelően lett körbejárva.

Székely András Sándor alpolgármester:
Azt írtam, hogy nem volt számomra ismert szakmai előkészítés. A szakmai alapon nyilván a környezetvédelmi, egészségügyi szakmai részt értem.

Tehát hozunk egy jogszabályt, ami sajátunk, én nem vagyok hozzáértő annak ellenére, hogy egy csomó mindent leírtam, de sem jogilag, sem egészségügyileg, sem biológiailag nem értek hozzá. Ezért mondom, hogy ezt szakértőktől kell megkérdezni, hogy mit gondolnak olyan esetekben, amikor olyan témáról döntünk, amihez speciálisan nem értünk.

Ciuleacné Drajkó Adrienn jegyző:
Mivel a testületi anyag kiküldése után, a mai napon érkezett be a Kormányhivatal véleménye, így szerintem ezt a kérdést lezárhatjuk. A véleményt természetesen továbbítani fogjuk a képviselők részére.

Árpásné Schlenk Judit képviselő:
Rendben. A másik kérdésem pedig az, hogy ugye egy cikket is csatoltál, ahol alkotmánybírósági határozatok voltak beidézve, hogy konkrétan ilyen alkotmánybírósági határozat került-e alkotmánybíróság elé, ahol tulajdonképpen először megszüntettek és utána visszaállítottak bizonyos lehetőséget.

Székely András Sándor alpolgármester:
Én nem jutottam odáig, hogy megnézzem. Tegnap este viszonylag későn jött az információ. Ma reggel annyi időm volt, hogy összegyűjtöttem és próbáltam belőle közepesen értelmes anyagot gyűjteni, aminek csak az a lényege, hogy ha fennáll az, amit én megírtam, akkor azzal sértünk-e bármilyen jogszabályt, törvénysértők vagyunk-e, hogyha annak ellenére fogadjuk el, hogy van egy ilyen vélemény. Utána fogok nézni, nem tudok ilyenről, de ennek nem az a lényege, hogy volt-e ilyen konkrétan, hanem az én megértésem szerint - még egyszer mondom, hogy nem vagyok ebben szakértő - ez a visszalépésnek a tilalma, ez általában igaz az alkotmánybíróságnak azokra a döntéseire, amiket környezetvédelmi témákban hoz.

Árpásné Schlenk Judit képviselő:
Amit az András küldött ma reggel annak az a lényege, hogy mivel itt már meg volt teljesen szüntetve az égetés, ezért úgymond visszalépés tilalmának számít a becsatolt cikk szerint.
A rendelet a törvényesség után kerülhet végül is az alkotmánybírósághoz. Előtte a törvényességi főosztályhoz kerül, akkor állapítható meg esetleg, hogy ezt elkövettük-e a rendeletünkben, illetve megszegtük-e a visszalépés tilalmát.
Elnézést, hogy hosszasan időzünk itt, de engem igazából az is érdekel, hogy ily módon jogi szempontból mi lesz a rendeletünknek a jövőbeli sorsa, illetve inkább már csak a jövőbeni gyakorlat miatt lesz tulajdonképpen precedens.
Még annyit szeretnék hozzátenni, hogy sokféle aggályt vetettél fel a rendelettel kapcsolatban. Az egyik a szakvélemény általi alátámasztás, a másik magának a végrehajtásának a többféle ellenőrzése, hogy van-e elég ember stb. Ehhez azt szeretném hozzáfűzni, hogy a rendeletek általában azon alapulnak, hogy az állampolgárok jogkövetők, tehát bízunk abban, hogy megértik azt, hogy az égetésre csak kivételes esetben kerülhet sor és ezt megerősítette a kormányhivatal állásfoglalása.
Nem az a cél, hogy gyakorlatilag orrba-szájba lehet égetni, hanem csak kivételes esetekben, amikor a komposztálás valami miatt nem tud megvalósulni, vagy főleg a kártevők és betegségek ellen. Tehát főleg a betegségre hivatkozással tudom én is csak egyedül elképzelni ezt a rendeletet hogy elfogadható, mert más szempontból mindenféleképp a komposztálást és az egyéb zöldhulladék elhelyezést kell preferálnunk. Tehát én ezt szeretném kiemelni, hogy csak kivételes esetekben.

German József polgármester:
Köszönöm szépen! Átadom a szót Andrásnak.

Székely András Sándor alpolgármester:
Köszönöm szépen. Küldtem két anyagot, ahogy ígértem nem fogom fölolvasni az egészet. Én nem látom biztosítottnak, bár nagyon örülök ennek a kiegészítésnek, amit a kormányhivataltól kaptunk. Nyilvánvalóan ez nem arról szól, hogy most egy napig, vagy két napig lehet-e égetni. Én nem tartom betarthatónak, hiszen nem fogjuk tudni ellenőrizni azt, hogy csak kórokozót égetnek. Ilyen értelemben a rendelet egy önmagáért való létező valami lesz, ami aztán betarthatatlanná válik. Az összes többi érvem, amiket leírtam az előterjesztésben az továbbra is él. Bármelyikre nagyon szívesen fogadom ha válaszoltok, nagyon örülnék is neki. Nyilván mindenkinek felelőssége, hogy mit gondol róla.

German József polgármester:
Köszönöm! Réka?

Benedek-Kucsera Réka képviselő:
Nekem annyi, hogy részemről helyesbítenék, hogy én nem égetek, és nem is fogok égetni. Otthon is komposztálunk, darálunk stb. Judit mondta, hogy beteg ágakat lehessen égetni, én ennek utánanéztem. A beteg és darált komposztra kerülő ágak nagy részében a betegség elhal, magas a komposztnak a hőfoka.
Egyszerűen nem tudom elképzelni, hogy majd valaki tényleg csak a száraz hulladékot fogja elégetni. Nekem igazából az a nagyon nagy kérdésem, hogy hogy lesz az, hogy nem tíz ember fog egyszerre füstölni és úszni fog a falu azon a két napon. Ha több alkalom van, talán jobban elosztódik, de az hogy két alkalommal, az nagyon nagy füstmennyiség. Én ettől félek igazából. Sok embernek talán egyszerűbb égetni, mint komposztálni.

German József polgármester:
Köszönöm! Norbi?

Lieszkovszki Norbert képviselő:
Nyilván ez működött 40 évvel ezelőtt, hogy égettek. Most is fog. Sok emberrel beszéltem az utcáról. Nem írnak hozzá az interneten semmihez, nem jöttek be, de azt mondták, hogy ezután is fognak égetni. Nekem volt komposztálóm, nem kicsi, ilyen ujjnyi gallyak még három év múlva az alján voltak, és már csak azért szedtem ki belőle, mert a füvet nem tudtam odarakni. Nem komposztálódik el egy év alatt az a fű, ami az udvarban keletkezik. Milyen időközönként jön a zöldhulladékos? Havonta egyszer tavasztól őszig, akkor melyik komposztálóba rakod be? Ha zsákba berakod és megemeled mikor jön az autó, leszakad az alja.
Kettő napról van szó. Én megértem azokat, akik égetni szeretnének. Ha lesz is lerakó, az idősek nem fogják bírni földolgozni a gallyakat és kihordani.

Benedek-Kucsera Réka képviselő:
Én is felhordtam a szüleimtől is, tesómékkal daráltuk le..

Lieszkovszki Norbert képviselő:
Igen, de nem mindenkinek van segítsége, nektek pedig van darálótok, nem mindenkinek van.

German József polgármester:
Köszönöm a véleményeket!
Elhangzott megint egy pár új dolog is, de talán csak annyi, hogy ha alkotmányellenes lenne akkor már rég megszüntették volna ezt a lehetőséget.

Sokat beszéltünk már az előnyeiről, hátrányairól. Azt is figyelembe kell venni, hogy a falu lakosságának egy jelentős része 60 év feletti. Mindössze kísérleti jelleggel adunk nekik lehetőséget és ne mondjuk már előre, hogy füst lesz, mert nem biztos. Ha füst lesz és nem jól használják, nem tartják be azokat, amiket mi leírunk majd a kihirdetésnél, akkor utána azt mondjuk, hogy nem.
Ez a két nap nem tesz tönkre semmit a faluban. Én úgy gondolom, hogy igenis nekünk oda kell figyelünk a lakosságra, ahonnan harmincan azt mondták, hogy legyen, húszan meg azt mondták, hogy ne legyen, tehát ez is megerősített minket abban, hogy a falunak az a része, amelyik nem az interneten szokott hozzászólni, azok behozták az aláírásukat. Mi most a választóinknak akarunk kedvezni, akik amellett, hogy eddig csak szóban mondták el nekem, most le is írták, fölvállalták aláírással, névvel. Tehát úgy gondolom, ha már elkezdtük, akkor ez kötelez is minket.
A környezetszennyezésről meg szerintem nem nagyon kéne beszélni, különösen egy olyan faluban, ahol az emberek nagy része fával tüzel, egy évben körülbelül 180-szor nyújt be. Sokak nem csak fával tüzelnek és sokak friss, vizes fával is tüzelnek. Ez a két nap jelentéktelen tétel azzal szemben, hogy itt egy téli napon mennyi szennyezés van, ez nem visszalépés a környezetvédelemben. Sokan nem is tudják például hogy hogyan kell használni a komposztálót.
Mi továbbra is segítünk a darálásban is és megpróbáljuk a zöldhulladék lerakót is újra nyitni. Mindössze két napról van szó, én úgy gondolom, lakossági igényeket elégítünk ezzel ki és továbbra is egy tiszta, jó levegő falu marad, bár lehet, hogy egy picit füstösebb lesz ez a két nap.
Az elmúlt héten is volt tüzelés a faluban. Fel is rakták az internetre, de én addigra már lementem és szóltam a jóembernek, hogy fejezze be. Ezt az elmúlt években sokszor megtettem, felvállaltam azt hogy odamentem mindenkihez. A két napon is figyelni fogom a falut, ha valaki nem csinálja jól, szólni fogok neki, hogy álljon le, mert nem azt tüzeli, amit megbeszéltünk. Én ezt fölvállalom, örülnék, hogyha más is fölvállalná.
Meglátjuk a tapasztalatokat, próbáljuk ki és tegyünk eleget a falu lakóinak ezek szerint többségi kérésének.

Székely András Sándor alpolgármester:
Bocsáss meg, Józsi, de én beleestem abba a hibába, hogy rosszul tájékoztattam a falut, Te ne ess bele ebbe, mert ez nem a többség. 20 ember egy 750 fős faluban, az nagyon messze van a többségtől. Én nagyon szívesen hoztam volna 250 szavazatot, ha tudom, hogy ez valójában egy burkolt népszavazás.

German József polgármester:
Úgy értettem, hogy a beérkező vélemények közül a többség. A meghatározott időszakban ötven berkenyei és két nem berkenyei lakos véleménye érkezett be. Itt nem szavazás volt, véleménnyel támogatták vagy ellenezték a tervezetet. Egy része, jelentős része a lakosságnak ezt szeretné és én úgy gondolom, hogy ennek szellemében döntünk.
Mindenki a lelkiismerete szerint döntsön! Indítom a szavazást a rendelet elfogadásáról a kormányhivatal véleményével, a kiegészítésekkel együtt és egy tájékoztató levéllel együtt, amiben kiemeljük, hogy milyen körülmények között lehet égetni. Tehát jó időben, száraz időben, száraz gallyak, beteg gallyak, satöbbi.

Árpásné Schlenk Judit képviselő:
Nekem lehet egy olyan kérésem, hogy ha elfogadásra kerül ez a rendelet, minden lakosnak küldjük meg és szájbarágósan mondjuk el, hogy valóban a komposztálást részesítsék előnyben.

German József polgármester:
Természetesen mi is úgy terveztük hogyha megszavazásra kerül a rendelet, akkor péntekig mindenki megkapja szórólap formájában, amellett, hogy kirakjuk a honlapra, hirdetőkre, Facebookra. Ha nemleges lesz a döntés, akkor természetesen ez nem szükséges.

A képviselő-testület ezután (3 igen, 1 ellenszavazattal, 1 tartózkodással) elfogadta a rendelet-tervezetet és ezzel megalkotta **a 2/2025.(III.11.) önkormányzati rendeletet az avar és a kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokról.**
Rendelet egy példánya a jegyzőkönyvhöz csatolva.

German József polgármester:
Következő napirendi pontunk az iskola újraindításával kapcsolatos döntések meghozatala. Javaslom, hogy a hármas napirendi ponttal folytassuk a testületi ülést és utána legyen az iskola, mert az egy nehezebb, hosszabb téma.

A képviselő-testület tagjai a polgármester javaslatát egyhangúan elfogadták.

3./ MÁV épülettel és területekkel kapcsolatos ügyek megtárgyalása
Előadó: German József polgármester

German József polgármester:
Látjátok, hogy egy nagyon szép kis létesítmény alakult ki, belül is ugyanolyan igényes, mint kívül.
Folyamatban van egy szerződés - Andrással is egyeztettünk korábban erről - melyben átvennénk az üzemeltetést a vasútállomásnak és a hozzátartozó területnek. Megkaptuk a tervezetet, feltettem feléjük néhány kérdést, a válaszokat még nem kaptam meg.
Az eddigi projektvezető időközben otthagyta a MÁV-ot, de a helyettese is nagyon nagy odafigyeléssel segíti a mi projektünket. Többek között csak megemlítem, hogy a Nemzeti Vagyonkezelő még mindig vár valami levelet a MÁV-tól a Kuris ház ügyében, ebben is ígért nekünk segítséget. Ezt az épületet 10 éve nem tudjuk megszerezni, még az előző polgármester asszony indította.
Ezzel párhuzamosan megy egy bérleti szerződés. Ugye ragaszkodtunk a mázsaházhoz, hogy azt ne bontsák le. Sikerült megmenteni, ezért kibéreljük kb. 6000 forintért egy hónapban és ettől is kevesebb lesz az új épületben levő 21 négyzetméteres teremnek a bérlése, amiben majd talán sikerül egy vasúti múzeumot kialakítanunk. Ha van jobb ötletek, szívesen veszem. A hivatalos bérleti tarifáknak körülbelül a tizedét fogjuk fizetni, mivel mi önkormányzat vagyunk. Tehát két külön szerződés lesz, mert a MÁV-nak van ilyen, meg olyan osztálya.
A mázsaházzal azt terveznénk, hogy saját erőből megcsináljuk a vakolatot, a tetőt rendbe rakjuk, az ajtókat lecsiszoljuk. Szeretném valamennyire elfogadható esztétikai állapotba hozni és utána ezt mi használnánk. Jelen pillanatban ott tartjuk a sót, amit a téli eltakarításnál szoktunk használni.
Terveznek egy hivatalos átadást is, a műszaki átadás még folyik, rövidesen befejeződik. Amit máris bevállaltam, hogy az épület és az üvegtároló közötti részt megpróbáljuk egy kicsit parkosítani, ültetünk egy pár bokrot, orgonát, berkenyefát és befüvesítjük. Természetesen a mázsaház körül rendet fogunk rakni, hogy az a szeméthulladék ne legyen ott. Az üveg hulladéktároló új helyét már kijelöltük.
A szaletlinél a kiírásunkra önkéntes munkafelajánlások érkeztek, a fiatalok is felajánlották a festést és egyéb munkákat. Elsőre azt terveztem, hogy a lejárót megcsináljuk. Rendelés alatt van egy kiskapu, hogy a játszótér felől ki-be tudjanak menni. Folyamatban van a víznek a kiépítése, vagy rácsatlakozás, hogy legyen víz. Szegéllyel körberaknánk az épületet és leburkolnánk az épület alatti részt, meg még kijjebb is, hogy esetleg ott lehessen sütőt, vagy valamit kialakítani. Ez a MÁV témához tartozik egy kicsit, mert ugye onnan lehet feljárni a lépcsőn és a wc-t, mosdókat használni.
Határozatot kellene hozni, hogy aláírhassam a szerződéseket, ami várhatóan nem lesz húsvét előtt, de ha most meghozzuk, akkor nem kell legközelebb ezzel foglalkozni.

A képviselő-testület ezután egyhangúlag (5 igen, 0 ellenszavazattal, 0 tartózkodással) az alábbi határozatot hozza:

24/2025.(III.24.) képviselő-testületi határozat

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testülete a polgármester előterjesztése szerint a berkenyei MÁV területek kezelésére és a MÁV épület üzemeltetésére vonatkozóan együttműködési megállapodást kíván kötni a MÁV Pályaműködtetési Zrt.-vel.
Bérleti szerződést kíván kötni az előterjesztésnek megfelelően a felvételi épületből 1 helyiség és a Mázsaház használatára vonatkozóan.
A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy az előterjesztés szerinti tartalommal megkösse az együttműködési megállapodást és a bérleti szerződést.
A testület kéri a polgármestert, hogy a MÁV Zrt-vel kapcsolatos együttműködésekről folyamatosan tájékoztassa testületet.
Határidő: azonnal és értelemszerű
Felelős: polgármester

2./ Iskola újraindításával kapcsolatos döntések meghozatala

Előadó: German József polgármester
Írásbeli előterjesztés csatolva

German József polgármester:
Hol is kezdjem? Nem áll jól a széna.
Tavaly májusban indítottuk az eljárást, egyeztetve Szendehellyel. Egy olyan iskolának az újraindítását akartuk, amely korábban működött, majd megszüntették. Átvették, majd megszüntették ebben a konstrukcióban. Mindez az országos nemzetiségi önkormányzat kezelésében. Az elmúlt években is próbálkoztunk a megnyitással, nem nagyon működött, hol ezért, hol azért, hol covid, hol kevés gyerek.
Tavaly májusban elmentem Szendehelyre Altsach Ignáchoz, aki egyben a német nemzetiségi önkormányzatnak is a vezetője, aki tulajdonképpen a fenntartója az iskolának. Mondtam, hogy akarunk iskolát és ő azt mondta, hogy akkor megcsináljuk.
Akkor beadták a kérvényt, majd hiánypótlást kértek tőlük, azt nagy nehezen június 5-én megadták, aztán újra kértek hiánypótlást, ezután az eljárás szüneteltetését kértek a szendehelyiek. Újra indították, akkor még egy hiánypótlás jött. Amiket nekünk mondtak, hogy mit kell nekünk megcsinálni, azok ÁNTSZ és katasztrófavédelmi feladatok voltak. Minden levelezés Szendehellyel folyt, mert ők a fenntartók, tehát a szendehelyi önkormányzat és a szendehelyi iskola kapja meg a leveleket, az ottani jegyző a kapcsolattartó. Erre talán egy példa, hogy az elutasító határozatot, melyben elutasították a kérelmünket, az kedden érkezett oda. Mindenki tudta, hogy vagyon várjuk és pénteken felhívtam őket, hogy mi a helyzet, erre azt mondták hogy most akarták átküldeni. Rögtön láttuk az érkeztető bélyegzőt, hogy már kedden ott volt. Talán ez is jelzi a hozzáállást.
A katasztrófavédelemtől és az ÁNTSZ-től is írásban megvolt, hogy a hiánypótlásokat mi elvégeztük, azokat elfogadták, ezt leírták a megyei oktatási hivatalnak. Erre mi elköltöttünk kb. 10-11 millió forintot, aminek szerencsére úgy tűnik, egy része - 3 millió forint - megjött pályázaton és bízunk abban, hogy egy másik ötmilliós pályázat is meglesz, akkor nekünk csak 2-3 millióba kerül. Egyébként ma is folynak a munkálatok, mert az ajtókat festik, ez is egy kifogás volt az oktatási hivataltól, hogy a wc ajtókat fessük le.

Az engedélyeztetési folyamat. Tehát jött egy elutasító határozat, utána volt egy közös egyeztetés, hogy hogyan tovább, emellett voltam személyesen is a megyénél az oktatási hivatalnál.
Bevontuk a német nemzetiségi oktatási szakembert, Appel Lászlót is, megbeszéltünk egy ütemtervet. Sajnos ez már így nehezen teszi lehetővé a felvételt, mivel nincs meg az engedély, a beiratkozás dátuma pedig április 11. De még ennek ellenére is azt mondom, hogy menjünk tovább.
A mai napon is itt volt az Ignác és az igazgató hölgy, részükről három olyan dolog hangzott el, amiből az látszik, ők azt mondják hogy nem tudják megoldani, én pedig azt is látom, hogy talán nem is olyan nagyon akarják, hogy legyen iskola. Elmondtam nekik, hogy ezt ha esetleg tavaly elmondják, akkor korrekt lett volna, mert nem tettük volna bele ennyi pénzt meg ezt a rengeteg energiát.
Azzal jönnek, hogy mi lesz majd 4 év múlva, mert ha most ez a 12 gyerek beiratkozik 4 év múlva nekik az ötödikben fogadni kell őket, és akkor két osztályt kell csinálni. Mert ugye most nekik teltház van az első osztályban.
Ez az egyik. Még azt mondom, hogy jogos is, csak ezt korábban is tudták, őnekik fel kellett volna tenni maguknak a kérdést, hogy akkor mi lesz náluk. Nem most kell kitalálni, ezt már egy hónapja mondják körülbelül.
Aztán a következő dolog volt, hogy a tulajdonjogot őszerintük át kell adnunk, arra hivatkoznak, hogy a törvény elő is írja. Valóban, de mi találtunk egy olyan pontot, hogy egy használaton kívüli létesítményt adunk át, a mi véleményünk szerint, sőt a nemzetségi szakértő véleménye szerint csak vagyonkezelői jogot adnánk nekik. De nem azt mondják, hogy ne adjuk át, hanem hogy ők ezt nem veszik át, mert őket terheli onnan a felelősség. Ez abszolút patthelyzet.
Azt az érvet is elmondták ma, hogy ez az ottani nemzetiségi önkormányzat döntése, hogy átveszik az iskolát, 26-án van nekik ülésük, ugye az Ignác a vezetője és lehet, hogy azt fogják dönteni, hogy nem veszik át. Azt mondta, hogy ketten vannak ellene, ketten mellette és az ő nem szeretne a mérleg nyelve lenni. Korábban ők már határoztak arról, hogy szeretnék, van egy ilyen határozat is, hogy átveszik. Most kitalálták, hogy még egy határozat kell.
Úgyhogy nem nagyon tudom, hogy mit csináljak, de én úgy gondolom, hogy az engedélyeztetést akkor is meg kellene csinálni. A szülők most fognak újra eljönni szombaton, el kell mondanom, hogy egyáltalán nem biztos, hogy lesz iskola.
Szeptemberben azzal kezdtek, hogy nincs pedagógus. Ezt is megoldottam, még a német tanárt is meg tudtam volna oldani nekik. Most ezekkel jönnek.
Egyelőre itt tartunk, nem tudom, hogy lesz-e iskola.

Székely András Sándor alpolgármester:
Mit segíthetünk mi?

German József polgármester:
Sajnos azt hiszem, hogy nem sokat.

Benedek-Kucsera Réka képviselő:
Szombaton volt közgyűlés, Ignác akkor azt mondta, hogy újra beadják a kérelmet.

German József polgármester:
Hát mostmár nem így áll a helyzet. Szóval ilyen csapdába kerültünk, nem tudom, hogy a szülőket mennyire tudom biztatni, még van arra remény, hogyha a gyerekek esetleg beiratkoznak máshova, és utána azt mondják, hogy majd visszajönnek. Kicsi az esély, mert nem véletlenül akarták idehozni a gyerekeket. Na most ilyen hozzáállás mellett, ha őszinték vagyunk egymással már én is nehezen hiszek a szendehelyieknek. Mindig új gátló tényezőt találnak ki.

Úgy gondoltam hogy igenis adjuk be az engedélykérelmet, Appel úr szerint meglehetne áprilisban és ha a szülők úgy gondolják, hogy ide akarják hozni és meglenne 8-10-12 gyerek akkor indítjuk az iskolát. Ha nem, akkor nem indítjuk, ezt fogom elmondani a szülőknek.

Árpásné Schlenk Judit képviselő:
Igazából nem is 4 év múlva, hanem szerintem 5 év múlva jelentkezik a probléma, mert most a 14-ből csak 4 gyerek lenne berkenyei, 10-et nem kötelező nekik fölvenni, területileg ugye nincs kötelezettségük.

German József polgármester:
Ebben nem vagyok benne biztos, ennek ezért utána kellene járni, mivel mi tagiskola vagyunk.

Árpásné Schlenk Judit képviselő:
De ez így van, csak a berkenyei lakcímmel rendelkezőknek lesznek kötelesek felvenni.

German József polgármester:
De hivatkoznak erre is, hogy nekik négy gyerek is sok, mert 28 fős osztály lesz. Ez így nekem még rosszabb, hogy már azt a berkenyei négyet sem akarják fölvenni.
Felhozták például még a pedagógiai programot, hogy a képtelenség ennyi idő alatt módosítani és nincs olyan ember az országban, aki ezt elvállalná ezért a pénzért, először az igazgatónak kell megcsinálni. De hozzáteszem, ezt már tavaly júniusban leírták nekik, lett volna rá idő megcsinálni. Sőt a legtöbb dolgot már tavaly leírták nekik és mégsem csinálták meg, vagy csak hiányosan.
Szóval megyünk azon az úton, küzdünk, csináljuk meg az engedélyt aztán ha nem jönne idén össze akkor jövőre újrakezdjük. Csak hát most szerettem volna megcsinálni, látjátok. Sajnos úgy gondolom egyértelmű, hogy nem rajtam múlott a dolog.
Kérem, hogy hozzuk meg a szükséges határozatokat a többletköltségekre vonatkozóan, illetve a vagyonkezelésről és a használatba adásról szóló megállapodások aláírásáról.

A képviselő-testület ezután egyhangúlag (5 igen, 0 ellenszavazattal, 0 tartózkodással) az alábbi határozatokat hozza:

25/2025.(III.24.) képviselő-testületi határozat

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testülete támogatja, hogy Berkenyén a Szendehelyi Német Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában lévő Szendehelyi Német Nemzetiségi Általános Iskola a 2025/2026-os tanévben telephelyet működtessen 1. egy évfolyamon.
A képviselő-testület vállalja, hogy amennyiben az állami támogatás nem fedezi a telephely kiadásait, az önkormányzat a 2025. és 2026. évi költségvetésének terhére fedezi a többletkiadásokat.
A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a Szendehelyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal a többletköltségek viselésére vonatkozóan megállapodást írjon alá.
A képviselő-testület kéri a polgármestert, hogy az iskola újraindításával kapcsolatban folyamatosan nyújtson tájékoztatást.
Határidő: azonnal és értelemszerű
Felelős: polgármester

26/2025.(III.24.) képviselő-testületi határozat

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Szendehelyi Német Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában lévő Szendehelyi Német Nemzetiségi Általános Iskola 2025-2026 tanévtől történő újraindítása érdekében ingyenesen vagyonkezelésbe adja a Szendehelyi Német Nemzetiségi Önkormányzatnak az iskola működéséhez szükséges 2641 Berkenye, Petőfi u. 27. szám alatti ingatlant.
Használatba adja továbbá a tornatermet, a sportpályát, a kültéri kézilabdapályát, a községi könyvtárat és az orvosi szobát elkülönítő helyiséggel.
A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a vagyonkezelésről és a használatba adásról szóló megállapodások aláírására.
Határidő: azonnal és értelemszerű
Felelős: polgármester

4./ Egyebek

Előadó: German József polgármester

A napirend keretében a polgármester elmondta, hogy a vérszilva fest elmaradása miatt és egyéb programok időpontjainak változtatása miatt szükséges módosítani a rendezvénynaptárat.

German József polgármester:
A vérszilváról annyit mondanék, hogy a mobil wc kihelyezésre került, a kis bódé épül. Szóltam a rendőrparancsnoknak és a polgárőröknek is, hogy gyakrabban menjenek ki a helyszínre. A parkoló holnap kijelölésre kerül, szereztem két darab mobil megállni tilos táblát a közúttól.
Részünkről úgy gondolom felkészültünk.
Pénteki napon megtörtént a bekötőút és a Kossuth utca teljes hosszában a kátyúzás. Köszönjük a Magyar Közúti Igazgatóságnak, hogy ilyen gyorsan megcsinálták.

A képviselő-testület a rendezvénynaptár módosításával kapcsolatban egyhangúlag (5 igen, 0 ellenszavazattal, 0 tartózkodással) az alábbi határozatot hozza:

27/2025.(III.24.) képviselő-testületi határozat

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testülete az előterjesztés szerint módosítani kívánja a 2025. évi rendezvénynaptárát.
03.29. Vérszilva Feszt - törlésre kerül
04.12. Húsvéti készülődés - új időpont 04.05.
05.24/25. Gyereknap - új időpont 06.01.
06.04. Nemzeti összetartozás napja - új rendezvény
A képviselő-testület kéri a polgármestert, hogy a rendezvénynaptárban történő átvezetésekről gondoskodjon.
Határidő: azonnal és értelemszerű
Felelős: polgármester

A polgármester az ülést 17 óra 33 perckor berekesztette.

K.m.f.

German József
polgármester

Berkenye Község Önkormányzata

Ciuleacné Drajkó Adrienn
jegyző

Indítvány és írásos vélemény

Berkenye Önkormányzat Képviselő-testülete, Polgármestere és Jegyzője részére

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2025. (III. 25.) önkormányzati rendelet tervezetéről az avar és a kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokról

---

készítette: Székely András, alpolgármester
Berkenye, 2025. 03. 23.

Részletek Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024 / 17. számú jegyzőkönyvéből (készült a 2024. október 8-án megtartott alakuló képviselő-testületi ülésről):

> *„Képviselői eskü szövege: „ ... Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez hű leszek; jogszabályait megtartom és másokkal is megtartatom; ... tisztségemből eredő **feladataimat Berkenye fejlődésének előmozdítása érdekében lelkiismeretesen teljesítem...**"*
>
> *„3. Polgármester programjának ismertetése / Előadó: German József polgármester: Fő **célom, hogy azt csináljuk, ami a falunak jót tesz**, amire a falunak szüksége van. ... **Szeretném megőrizni a falu élhetőségét...**"*

1. Háttér és indítvány

Berkenye Község Képviselő Testülete sok évnyi tisztább levegő után úgy határozott, hogy rendeletet készít elő a lakosság füsttel való megfelelő ellátása érdekében, s ehhez újra engedélyezné kísérleti jelleggel, 2 napra (korlátozásokkal) a kiskerti száraz zöldhulladék elégetését.

A tervezett rendelet véleményem szerint minden szempontból ellentétes a józan ész, a természet-, és lakosság egészségének védelme, valamint a fenntarthatóság elveivel, szövegében részben ellentmondásos, számos tekintetben aggályos az elfogadása, illetve elfogadás esetén a betarthatósága. Nyilvánvalóan nem a két napnyi égetés engedélyezése a lényegi elem, hanem az elvi rész, amely ellentétes az általam képviselt értékekkel és a lakosság érdekeivel.

A lent részletezett tartalmi indokok alapján a magam részéről **határozottan és egyértelműen <u>ELLENZEM</u> a rendelet elfogadását és indítványozom a tervezet visszavonását.** Kérem Képviselő társaimat ennek támogatására.

Tekintettel arra, hogy a szabályosan, de rendkívül rövid idő alatt lefolytatott társadalmi egyeztetésen kívül nem volt számomra ismert szakmai előkészítés, minimálisan elvárható az elfogadás során az általam alábbiakban összegyűjtött háttérinformációk, egészségügyi, környezetvédelmi és jogi szempontok mérlegelése, valamint a társadalmi egyeztetés során beérkezett észrevételek, javaslatok, kérdések megválaszolása, vagy azok mellőzésének alapos indoklása. Személyes véleményem, hogy hasonló alaposságú és mélységű indoklás lenne elvárt a rendelet támogatása mellett is.

Berkenye Község Önkormányzat Képviselő-testülete 12/2024. (X. 9.) önkormányzati rendelete 35§ 3. pontja szerint, kérem **jelen indítvány és vélemény rögzítését és teljes szövegében csatolását a 2025.03.24-i rendkívüli testületi ülés jegyzőkönyvéhez.**

2. Rendeletalkotási, jogszabályi kérdések

2.1 Az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól 43. § (1) szerint:

- *„A környezetvédelemmel összefüggő törvényjavaslat és más jogszabály, valamint országos és regionális jelentőségű koncepciók előkészítője – a (4) bekezdés hatálya alá tartozó tervek, illetve programok kivételével – **köteles az intézkedés környezetre gyakorolt hatásait vizsgálni és értékelni, és azt vizsgálati elemzésben (a továbbiakban: vizsgálati elemzés) összefoglalni**".*
- Esetünkben kiemelten fontos lenne egészségi hatások vizsgálata, hogy befolyásolja-e a lakosság egészségét, beleértve a várható élettartamot és a halálozásokat és a megbetegedések számát?
- Kérem, hogy **a hatásvizsgálat eredményei kerüljenek megosztásra, amennyiben nem készült, annak hiányában a rendelet ne kerüljön elfogadásra.**
- A fenti jogszabály 48.§ (1) és (3) bekezdése szerint a helyi rendelet illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg (1), viszont **jelen esetben egy megengedő módosításról van szó. Ez így szabályos?**
- A környezetvédelmi tárgyú rendeletek tervezetét szomszédos és érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, valamint az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre meg kell küldeni. **Kérem, hogy a válaszok kerüljenek megosztásra és figyelembevételre.**

2.2 A rendelet tervezet indoklása a „jelentős lakossági igényt" jelez,

- amire a társadalmi vita során érkeztek is támogató, megerősítő észrevételek. Azonban, ha a település teljes lakosságát vesszük alapul (ami egy helyi jogszabály elfogadásánál minimum kell legyen) akkor az **még nem többségi akaratot mutat.**
- Igaz, hogy a társadalmi vita során beérkezett javaslatok nem szükségszerűen kell megalapozzák a döntést, de mindenképpen tekintetbe kell vennünk, hogy a tervezett rendelet garantáltan sérti a többség jogos érdekeit (beleértve azok egészségét is, akik egyébként szeretnék).

2.3 A rendelet tervezet 3.§-a a kerti hulladékok kezelése tekintetében sorrendet állít fel, mely szerint

- az „ingatlantulajdonosoknak a kerti hulladékot elsősorban helyben történő komposztálással vagy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében a közszolgáltató általi elszállítással kell hasznosítani" (1). Amennyiben az itt felsoroltak nem teljesíthetők, akkor a kerti hulladék „eltérően kizárólag kivételesen indokolt esetben e rendeltben foglaltak szerinti nyílttéri égetéssel semmisíthető meg" (2).
- Településünkön mindkét lehetőség megoldható, így **nem logikus, hogy kerti hulladék nyílttéri égetésére miért kerülhet sor?**
- **Szükséges lenne meghatározni,** hogy mik azok a „kizárólag kivételesen indokolt esetek", ennek hiányában ki és mi alapján dönt?

2.4 Előírások betartatása

- a 3§ (4) szerint égetést **a környezet, illetve a környezetben élő lakók zavarása nélkül** lehet. **Kérdésem,** hogy ezt hogyan lehet a gyakorlatban megvalósítani?
- A Képviselő-testületnek gondoskodni szükséges a rendelet végrehajtási feltételeinek megteremtéséről is, beleértve a szabálysértési tényállás pontos megfogalmazását, mely nélkül a végrehajtás nem életszerű.
- Így a rendelet tervezet 3.§-ban foglalt **előírások betartása és ellenőrzése véleményem szerint nem megoldott.** Nincs megfelelő hatósági létszámunk a tervezetben rögzítettek nyomon követésére, kontrollálására, és szükség esetén a szabálysértések szankcionálására.

3. Egészségügyi és környezetvédelmi tartalmi ellenérvek

3.1 Miért akarunk mérgezni, ha van megoldás?

Alapvetés, hogy az avar- és kerti hulladék égetés valójában értelmetlen, hiszen minden szerves anyag komposztálható, így légszennyezés nélkül értékes humusz állítható elő. **Településünkön** ráadásul **számos megoldás jelenleg is működik**, így ezek használatával, szükség szerint kiegészítésével elkerülhető a lakosság egészségkárosítása:

- Zöldhulladék elszállítás teleülésünkön megoldott és rendszeres. Bár vannak időnként problémák, a szolgáltató előre meghirdetett időpontokban, a téli időszak kivételével havi rendszerességgel elviszi a lakosság által szabályosan kihelyezett avart és kerti nyesedéket.
- Ágdaráló: az önkormányzat igény esetén ingyenesen ágdarálót biztosít helyben aprítás céljára Így sokkal kisebb helyen és gyorsabban is komposztálható, vagy akár a talajba is beforgatható a darálmány.
  Igaz, hogy a daráló üzemeltetése is levegőszennyezést okoz, annak mennyisége azonban nagyságrendekkel kisseb, mint ami az égetés során keletkezik.
- További javaslatok:
  - Régebben az önkormányzat pályázati keretből biztosított a lakosság részére kerti komposztálót. Amennyiben van erre igény, vizsgáljuk meg a lehetőség újbóli gyakorlati és anyagi kivitelezhetőségét.
  - Korábban jól működött a közösségi zöldhulladék lerakó, a házhoz menő elszállítás előtt. Nagyobb mennyiségi igény önkormányzati tulajdonban lévő külterületi telken létrehozható közösségi komposztáló, mely amellett, hogy füst nélkül megoldja a kerti hulladék elhelyezést, az eredményként előálló humusz felhasználható a kertet művelők számára. Ez minimális költséggel, társdalami bevonással kezelhető és fenntartható.

3.2 Egészségügyi hatáSOKK

Miért fontos kérdés a rendelettervezet kapcsán a levegőminőség?

- A WHO becslése szerint évente 7 millió ember hal meg idő előtt a légszennyezés miatt, összefüggésben a szívkoszorúér-betegségekkel és a stroke-kal, a cukorbetegséggel és a neurodegeneratív betegségekkel, gyermekeknél pedig az asztmával és a légúti fertőzésekkel.
- Magyarországon a hivatalos adatok szerint a légköri légszennyezés 13.000 ember idő előtti halálához vezet. Leggyakrabban a közvetlen ok a szív- és érrendszeri megbetegedés, más esetekben a légzőszervek, az emésztőrendszer és a rákos megbetegedések.
- Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség kimutatásai alapján **Magyarországon a légszennyezés fő forrása (50-85%) a lakossági fűtés – és hulladékégetés eredménye.**
- Ezen belül **rendkívüli mértékben környezetszennyező és egészségkárosító a kerti hulladékok égetése**, mivel nagy mennyiségű szállópor és egészségkárosító (rákkeltő, immun-, és keringési rendszert károsító) vegyület kerül a levegőbe, a mikrorészecskéken pedig könnyen megtapadnak és órákig fertőzőek maradnak a vírusok.
- Egy átlagos kerti „füstgyár" alkalmanként kb. 90 millió köbméter levegőt szennyez el egészségügyi határérték felett - ez egy közepes település teljes légköre egy őszi estén. Ez emberi léptékre lefordítva: egy nagyobb kupac avar 6 órás égetésével annyi szálló por keletkezik, mint kb. 250 autóbusz 24 órai folyamatos közlekedése során.

A kerti hulladékok és az avar égetése óriási légszennyezést okoz, ezáltal nagyon káros a környezetre és az emberi egészségre. Egy átlagos kupac (~100 kg) elégetése során **hatalmas mennyiségű káros anyag keletkezik, mérgezve a szervezetünket:**

- Szén-monoxid: 5-7 kg (= 5-7 milliárd mikrogramm - µg)
    - Azonnali hatása: fejfájás, szédülés, émelygés, a látás- és hallásképesség csökkenése.
    - Tartós hatása: a szívizmot ellátó koszorúerek keringését csökkenti, elősegíti a koszorúér-elmeszesedést, szűkíti a koszorúereket, növeli a szívinfarktus kockázatát. Akadályozza a vér oxigénszállító képességét. Egészségügyi határértéke 10000 µg/m3.
- PM10 (10 mikrométernél kisebb levegőben lebegő részecskék): 1,7-4,9 kg (1,7-4,9 milliárd µg)
    - Azonnali hatás: asztmás roham, légúti irritáció, szív és érrendszeri zavarok.
    - Tartós hatás: rákkeltő, immunrendszer károsító, szívinfarktus, agyérgörcs, tüdőgyulladás. Egészségügyi határértéke 50 µg/m3.
- Szénhidrogének: 1,5-2 kg
    - Rákkeltők, mutagének, károsítják az immunrendszert. Ha a születés körüli időszakban jutnak be a szervezetbe, életre szólóan megváltoztathatják a hormonok termelését.
- Nitrogén-oxidok: 20 g (= 20 millió µg)
    - Izgatja a szemet és a légzőszervet. Belégzése tüdővizenyőt okozhat, hatással lehet a vérre, okozhat methahemoglobin képződést. Egészségügyi határértéke 200 µg/m3.
- Metil-etil-keton: 3,6 g
    - Irritálja/izgatja a szemet és a légzőrendszert, hatása lehet a központi idegrendszerre, toxikus hatása lehet az emberi reprodukcióra.
- Etil-benzol: 3,3 g
    - Irritálja/izgatja a szemet és a légzőrendszert, hatása lehet a központi idegrendszerre, hatással lehet a májra és vesére, rákkeltő, hatása lehet az emberi reprodukcióra.
- Sztirén: 6,8 g
    - Irritálja/izgatja a szemet és a légzőrendszert, belégzése tüdővizenyőt okozhat, hatása lehet a központi idegrendszerre, lehetséges emberi rákkeltő, halláskárosodást okozhat, hatása lehet az emberi reprodukcióra.
- Fenol: 3,3
    - Az anyagnak hatása lehet a központi idegrendszerre, szívre, a vesére, okozhat görcsöket, kómát, szívműködési zavarokat, légzési elégtelenséget, ájulást.
- Dibenzo-furán: 0,45 g
    - A Seveso-i katasztrófát a nagyon hasonló vegyi felépítésű dibenzo-dioxin okozta. Rákkeltő anyag, károsíthatja a hormonrendszert. Születési és fejlődési rendellenességeket okozhat, immunrendszert károsíthatja, a szervezetben felhalmozódik, nem bomlik le.
- Benz-a-pirén: 0,06 g (=60 millió nanogramm)
    - A BaP az egyik legveszélyesebb vegyület, a WHO szerint az I. veszélyességi kategóriába tartozik, egészségügyi határértéke 1 nanogramm/m3. Az anyag emberi rákkeltő. Öröklődő genetikus károsodást okozhat az emberi csírasejtekben. Állatkísérletek arra utalnak, hogy ennek az anyagnak toxikus hatása lehet az emberi reprodukcióra.
- A legveszélyesebbek az ún. ultrafinom részecskék (PM2,5)
    - Ezek a tüdőből 20 perc alatt közvetlen a véráramba jutnak, súlyos elváltozásokat okoznak, például vérrög képződéshez járulnak hozzá
    - Ezek a részecskék hazánkban évente több mint 10.000 ember idő előtti elhalálozását okozzák. Aki emiatt a szennyező miatt halálozik el idő előtt, átlagosan 11 évet veszít életéből az Európai Bizottság által készíttetett tanulmány szerint.

3.3 Tévhitek és kifogások

A zöldhulladák kezelés kapcsán **számos félreértés és tévhit** ismert, melyek egy része már a rendelet előkészítése során is felmerült. A teljesség igénye nélkül néhányra kerestem választ:

- *Tévhit1: Miért nem lehet zöldhulladékot égetni, ha fával is fűtünk?*
  Igaz, hogy a fatüzelés is szennyezőanyagot juttat a levegőbe, azonban megfelelően kialakított tüzelőberendezésben, száraz tűzifával való fűtés által okozott légszennyezés töredéke annak, ami a szabadtéren zajló zöldhulladék-égetéskor kerül a levegőbe.
  Az avar és egyéb növényi hulladék nedves, összetömörödött, nehezen égő növényi anyagok, így lassan, oxigénhiányosan füstölnek és szabadtéren, tűztér hiányában nem tud tökéletes égéshez szükséges magas hőmérséklet kialakulni, így sokkal több a károsanyag kibocsátás.
  Mindez a föld szintjéről egyenesen az emberek, gyermekek, ablakok magasságába jut, míg fűtés során keletkező füstöt a kémény vezeti el. Természetesen a szabálytalan, helytelen fűtési szokásokkal jelentős légszennyezés okozható, de az nem lehet alapja további levegő szennyezés engedélyezésének.
- *Tévhit2: A zöldhulladék elszállíttatása káros, műanyag zsákokba tesszük ki és teherautókkal viszik el.*
  A zöldhulladék elszállítása kevésbé káros, mint az elégetése. A zöldhulladék-gyűjtő zsákok kezeléséről a hulladékkezelő a telephelyén gondoskodik és a begyűjtő jármű szennyezése (bár önmagában jelentős) még így is jóval kisebb, mint a zöldhulladék égetése, amelynek során szűrő használata nélkül, órákon át kerülnek szennyező anyagok a levegőbe.
- *Tévhit3: A komposztálás városi hóbort, falusi kertben keletkező zöldhulladék túl sok, nem / nehezen komposztálható / nincs akkora területem, ahol elférne.*
  Alapelv, hogy amennyi zöldhulladék akár egy nagyobb kertben keletkezik, az ott el is komposztálható és nagyobb területen gond nélkül elfér egy komposztáló is. Ősszel az avart a kert egy sarkába halmozva egy-két hónap alatt a térfogata akár a tizedére csökken.
  A nagyobb ágak pedig alaposan kiszárítva tüzelőberendezésben fűtési céllal elégethetők, a kisebbeket zöldhulladék elszállításakor elviszik kötegelve.
- *Tévhit4: Be kell szüntetni a bográcsozást és a szalonnasütést, valamint a kolbász, sonka, szalonna füstölését is be lehetne tiltani.*
  Nyilvánvalóan nem cél ezen tevékenységek betiltása. A szabadtéri főzőcskézés során jellemzően kis mennyiségű száraz fát, faszenet használunk és ez sokkal kevésbé szennyezi a levegőt, mint a hosszasan füstölgő zöldhulladék-kupacok égetése (természetesen szakszerű tűzrakás és tűzkezelés, és jó minőségű tüzelőanyag használata mellett). A hús és a szalonna füstölése pedig nem kerti hulladékkal, hanem általában minőségi fával történő tartósító eljárás (előfordulhat, hogy valaki nem eszerint jár el, de akkor mérgező anyagokkal szennyezi az élelmet), így élelmiszer füstölésére az avar- és zöldhulladék-égetés szabályozása nincs hatással.
- *Tévhit5: A dió, tölgy levele nem komposztálható.*
  Ezek úgynevezett allelopatikus vegyületeket tartalmaznak, melyek gátolják más növények növekedését, de néhány hónap alatt ezek maradéktalanul lebomlanak, így akár a diófa levele is komposztálható akár palántaföld minőségű termőtalajjá átlagosan fél-egy év alatt.
- *Tévhit6: A beteg, fertőzött növényi részeket el kell égetni, a kártevőkre nincs más megoldás.*
  A kórokozók általában csak a növények egy adott életciklusában fertőzőképesek, sokszor csak élő vegetáción. A komposzt ugyanakkor komoly hőtermelésre képes, amely szinte minden kártevőt elpusztít. A bogarak lárvái egyébként gyorsan a talajba ássák magukat, ott telelnek át, tehát hiába égetjük el a zöldhulladékot 1-2 nap múlva.
  Az egyes kártevők elterjedése ráadásul az utóbbi években főként a változó éghajlatnak „köszönhető", vagyis az égetéssel és a levegő szennyezésével tovább segítjük az elterjedésüket.

Felhasznált források

- Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testülete 12/2024. (X. 9.) önkormányzati rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatról
- https://net.jogtar.hu - 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- Levegő munkacsoport szakmai anyagok pl: https://www.levego.hu/egyeb/avaregetes/ ; https://www.levego.hu/egyeb/miert-fontos-a-levegominoseg/
- Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2017. évi jelentése https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2017/at_download/file
- Az önkormányzati jogalkotás alapjai https://xn--tosz-5qa.hu/uploads/dokumentumok-kiadvanyok/IX-Az%20%C3%B6nkorm%C3%A1nyzati%20jogalkot%C3%A1s%20alapjai%20(GyF-HA-TA)-LEKT-JAV.pdf

Törvényességi észrevétel

Berkenye Önkormányzat Jegyzője részére

Berkenye Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2025. (III. 25.) önkormányzati rendelet tervezetére vonatkozóan

---

készítette: Székely András, alpolgármester
Berkenye, 2025. 03. 24.

Tisztelt Jegyző Asszony,

Az avar és a kerti hulladék égetésére vonatkozó rendelettervezetünk kapcsán szeretném jelezni, hogy **felmerül az Alaptörvénybe való ütközés lehetőségének** kérdése. **Kérem** ezért, hogy annak **elfogadása** a lenti kérdéskör tisztázásáig törvényességi megfelelés hiányában **ne történjen meg.**

Véleményem szerint **a tervezett rendelet módosításunk ütközik a lent részletezett visszalépés tilalmával, emiatt elfogadása nem lenne szabályos,** de legalábbis szükséges előzetes felülvizsgálatot kérni a Kormányhivataltól. Ezzel párhuzamosan pedig lehetőség van véleményezést kérni az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalától is.

Kérdésem, hogy amennyiben ezt nem történik meg és egy utólag indított vizsgálat megállapítja az Alaptörvénnyel való ütközést, akkor a rendelet elfogadásával - a leírtak ismeretében - **követ-e el a Képviselő testület törvénysértést?** Amennyiben igen, kérem, hogy az Mötv 81§ e) pont szerint jelezze a képviselő-testületnek és a polgármesternek, ha a döntésük jogszabálysértő.

Berkenye Község Önkormányzat Képviselő-testülete 12/2024. (X. 9.) önkormányzati rendelete 35§ 3. pontja szerint, **kérem jelen vélemény rögzítését és teljes szövegében csatolását a 2025.03.24-i rendkívüli testületi ülés jegyzőkönyvéhez.**

1. Alaptörvénynek való megfelelés

Magyarország Alaptörvény szerint:

- P) cikk (1) **A természeti erőforrások**, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek **védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.**
- XX. cikk: (1) **Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.**
- XXI. cikk: (1) **Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.**

Számos olyan önkormányzati rendeletet semmisített már meg Alkotmánybíróság, amelynek Alaptörvény (korábban Alkotmány) ellenességéről a jogalkotó is meggyőződhetett volna, ha áttekinti a testület vonatkozó gyakorlatát. Ha egy rendelet bármely ok miatt alaptörvényellenesnek minősül, akkor a jövőben is megsemmisítésre kerül.

Éppen ezért rendkívül **fontos, hogy a jogalkotóként tisztában legyünk az Alkotmánybíróság joggyakorlatával,** az általa felállított alkotmányossági mércékkel.

2. A visszalépés tilalma

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény értelmezésekor kezdetektől a visszalépés tilalmának követelményét alkalmazza, ami egy, már elért védelmi szintet tekint zsinórmértéknek. Ettől a szükségesség-arányosság tesztjét alkalmazva, más alapjogok indokolt védelme miatt elképzelhető eltérés, de csak megfelelő indokolással, ami az államot terhelő kötelezettség.

A visszalépés tilalma több aspektust átfog: a prioritások megítélését, az anyagi jogi és eljárásjogi kérdéseket, az igazgatási vagy egyéb szervezeti feltételeket, a működési hatékonyságot egyaránt. Mindet abból a szempontból nézve, hogy van-e, lehet-e hatása a kérdéses jog érvényesítésére.

Nem csupán a tényleges visszalépés tilalmazott, hanem a csökkenés lehetősége, avagy csak kockázata sem megengedhető. Ennek kapcsán pedig előtérbe kerül a megelőzés és az elővigyázatosság.

Az Alaptörvény P) cikkéből fakadóan **a visszalépés tilalma tiltja, hogy egy elért természetvédelmi szintből visszalépjen az állam (így az önkormányzat is).** Ebben az esetben **a rendelet tervezetben a jelenleg érvényben lévő korlátozás (tiltás) eltörlése a levegő, mint környezeti elem védelmében való visszalépés lenne.**

A visszalépés elvének értékelésekor gazdasági jogok, tulajdoni jogok, vagyoni jogok szóba sem kerülhetnek, ahogy nem lehet hivatkozni a megvalósítás során felmerülő nehézségekre sem. Mindezek nem adhatnak felmentést a visszalépés tilalma alól.

Idézetek korábbi alkotmánybírósági határozatból (az interneten számos vonatkozó anyag és konkrét határozat található, valamint a forrásmegjelölésnél hivatkozott cikk kifejezetten ezzel a témával foglalkozik részleteiben, AB határozatok ismertetésével együtt):

- „Az egészséges környezethez való jog tartalmi kérdéseihez a korábbiakban is hozzátartozott a visszalépés tilalmának az intézménye. Amíg azonban a korábbi Alkotmány pusztán az egészséges környezethez való jogot deklarálta és ezt elsősorban az Alkotmánybíróság gyakorlata töltötte ki tartalommal, addig **az Alaptörvény hatálybalépését követően immáron közvetlenül az Alaptörvényből következik az alkotmányozó azon akarata, miszerint az emberi életet és létfeltételeit oly módon kell védeni, hogy azt a visszalépés tilalmának általánosan elfogadott elvéből következően semmiképpen se rontsa** {Abh1., Indokolás [28]}.
- A visszalépés tilalmát az Alkotmánybíróság az elővigyázatosság és a megelőzés elveivel immár egységben értelmezi. Érvelése szerint a visszalépés tilalma a P) cikk (1) bekezdésének, valamint a XXI. cikk (1) bekezdésének tartalmaként azt a követelményt rögzíti, »hogy **minden olyan esetben, amikor a környezet védelmére vonatkozó szabályozás átalakításra kerül, a jogalkotónak tekintettel kell lennie az elővigyázatosság és a megelőzés elveire is, hiszen „a természet és a környezet védelmének elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg"** {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [20]}. Ezen tartalmi megközelítést tehát az egészséges környezethez való jog korlátozásának vizsgálata során érvényesíteni kell [...]" {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [87]}.

3. A rendelet elfogadását követő lehetséges felülvizsgálatok

A rendelet elfogadását követően törvényességi véleményezés nélkül a későbbiekben vizsgálat kezdeményezhető, hogy a rendelet környezet veszélyeztetést, környezetszennyezést vagy környezetkárosodást okoz-e és megfelel-e az Alaptörvénynek.

Az MÖTV 129 paragrafus d pont, 132. paragrafus c és d pontok, valamint a 136. paragrafus szerint törvényességi felhívás keretében sor kerülhet a törvényességi felügyelet meghatározott eszközeinek alkalmazására.

Szükség esetén ezt követően kezdeményezhető az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata alkotmánybírósági felülvizsgálat keretében a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter pedig a javaslat megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánynál az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangja felülvizsgálatának indítványozását.

Felhasznált források

- https://net.jogtar.hu - 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- Magyarország alaptörvénye: https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv
- Bándi Gyula: A visszalépés tilalma, mint minimális környezetvédelmi elvárás https://kozigazgatastudomany.hu/index.php/kozigtud/article/view/4/54